A° 1843. N°. 229.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die gezegd vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag en Zaturdag, is ƒ 5 voor drie maanden.

ZATURDAG 18 NOVEMBER.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels ƒ 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

[illegible]ging der Arnhemsche Courant. Regt van dispensatie.

(Vervolg van n°. 227.)

[illegible] eenmaal: »artikel 67 der grondwet »is tot dusverre als niet geschreven," dewijl nog nimmer ter opvolging van dat artikel, door het bestuur een enkel voorstel van dispensatie aan de [illegible] gedaan is. Alle dispensatiën werden tot dusverre alleen en uitsluitend door de uitvoerende magt verleend.

Hoe ging deze daarbij te werk? De heer THORBECKE heeft, in zijne aanteekening op artikel 67 der grondwet, daarvan een bewijs geleverd, wanneer hij in eene noot, verwijzende op het *Handelsblad* van 23 en 28 october 1839, zegt: »De kroon heeft [illegible] van wettelijke, ja, van *grondwettelijke* verordeningen, aangaande de onvereenigbaarheid van zekere ambten, vrijgesteld."

Hoe getrouw het bestuur de bevelen der grondwet op dit punt opgevolgd heeft, blijkt, wanneer wij in artikel 67 lezen, dat bij de *eerstvolgende* vergadering der Staten-Generaal door den koning van al de dispensatiën, door hem verleend, opening moet worden gedaan, en wanneer wij dan tevens in de *Antecedenten* van den heer DE GEER lezen, hoe van 24 januari 1827 tot 29 november 1836 zoodanige kennisgeving *nimmer* is geschied. Mag men onderstellen, dat er aldus in bijna tien jaren nimmer eenige dispensatie heeft behoeven verleend te worden?

De dispensatiën werden meestal vóór de opening of na de sluiting verleend. Van de voor 1827 verleende ontbraken ons de bewijzen. Wij zullen dus die dispensatiën, welke na 1837 ter kennisse der Kamer gebragt zijn, nagaan. Uit de missive van den secretaris van staat, van 12 december 1837, blijkt, hoe op den 29sten mei 1837 dispensatie van de artikelen 331 en 335 van het Burgerlijk Wetboek verleend is. De Kamer was toen slechts sedert [illegible] dagen gesloten, want dit had op 11 mei [illegible] gehad. Zoo vermeldde de kennisgeving van 8 november 1839 niet minder dan *vijf en twintig* dispensatiën tot vereeniging van wettelijk en grondwettelijk onvereenigbare ambten. Die dispensatiën werden onder dagteekening van 4 october 1839 verleend; had men *zeventien* dagen gewacht, men had ze aan de dan vergaderde Kamer kunnen voorleggen, welke den 21sten october bijeenkwam. Uit de kennisgeving van den minister van justitie, van 17 maart 1841, blijkt, hoe men, *vijftien* dagen na dat de Kamer uiteengegaan was, *vijf* dispensatiën verleende aan ambtenaren, welke onvereenigbare ambten [illegible] te bekleeden, waarbij *vier* dagen later eene nieuwe kwam.

Op den 19den october 1841 moest de Kamer bijeenkomen. Omstreeks *vijf* en *drie weken* te voren haastte men zich dispensatiën te verleenen. Op den 11den [illegible] 1842 ging de Kamer uiteen en 31 *juli* en [illegible] verleende men de dispensatiën.

Welk oordeel moet men over die handelwijze vellen? De Kamer drukte zich in 1840 daaromtrent aldus uit: [illegible] aanzoeken tot dispensatie, gedu»rende de zitting ingediend, worden *opzettelijk* tot »na de sluiting der Kamer achterwege gehouden." En kunnen wij dan gezegd worden gelasterd te hebben, wanneer wij, in een dagblad op deze openbare feiten wijzende, daarop als ons oordeel laten volgen, dat artikel 67 tot dus verre als niet geschreven kan beschouwd worden.

Maar wij zeiden meer: wij zeiden, dat er wettelijke dispensatiën verleend zijn *gedurende de zitting*. Die beschuldiging schijnt men vooral lasterlijk te vinden, alsof deze overtreding van grooter belang ware dan die, welke nog nimmer aan de Kamer eenig voorstel tot het verleenen van dispensatie deed doen. Men schijnt de eene zwaarder te rekenen dan de andere.

Zoo wij dus slechts kunnen bewijzen, dat er zoodanige dispensatiën werkelijk verleend zijn, verdwijnt de beschuldiging; want, den Hemel zij dank, zoo vrij is ten minste bij ons de drukpers, dat het geoorloofd is openbare handelingen te vermelden en vrijelijk te beoordeelen.

Uit de missive van den secretaris van staat van 8 november 1839 blijkt, hoe op den 27sten *mei* 1839 dispensatie van artikel 91, van het Burgerlijk Wetboek verleend is. De Kamer werd ondertusschen eerst op den 22sten *juli* 1839 en dus *bijna twee maanden later* gesloten. Uit de missive van den minister van binnenlandsche zaken van den 8sten maart 1841 blijkt, hoe er op den 9den *april* 1840 dispensatie verleend is van artikel 39 der wet op de militie, terwijl de Kamer niet dan op den 15den juni 1840, en dus *ruim twee maanden later*, gesloten werd. Bij zijne missive van den 24sten februari 1842, gaf de minister van justitie van *drie* dispensatiën kennis, en *alle drie* waren *gedurende de zitting* verleend. Twee waren op den 5den juni 1841 verleend, dus ruim *vier maanden*, vóór dat de Kamer gesloten werd, hetgeen op den 15den october 1841 geschiedde. De nieuwe Kamer kwam den 18den october 1841 weder bijeen en den 15den november werd, wederom *gedurende de zitting*, eene dispensatie verleend.

Dit is de voorlaatste kennisgeving, welke aan de Kamer gedaan is, en ons dunkt dat, daar de drie daarbij vermelde dispensatiën *allen gedurende de zitting* verleend zijn, wij regt hadden *hetzelfde* in ons dagblad te zeggen, wat de minister aan de Kamer in zijne missive zeide.

Maar nog meer: artikel 8 der wet van 11 juli 1814 (*Staatsblad* n°. 79) beveelt, dat ieder om te jagen eene acte zal moeten hebben, door den opperhoutvester verleend, volgens het tarief bij artikel 52 dier wet vastgesteld. In de gansche wet wordt geene enkele uitzondering op dien regel toegelaten; zij verpligt iedereen om eene jagt-acte tegen betaling der daarvoor bepaalde gelden te nemen. En, ondertusschen, wat doet het bestuur? Bij een eenvoudig koninklijk besluit van 26 maart 1842 (1), door den minister van binnenlandsche zaken gecontrasigneerd, wordt in artikel 3 reeds in voorraad het verleenen van vrije jagt in speciale gevallen aan den opperhoutvester gelaten. Men belooft dus reeds in voorraad van de bepalingen der wet te zullen dispenseeren; men wendt zich daarbij niet tot de Kamers, welke vergaderd zijn, maar neemt, zonder deze, een dergelijk besluit. Is dit besluit eene doode letter gebleven? Heeft men het wel genomen maar niet ten uitvoer gelegd? De minister van binnenlandsche zaken heeft voor ons geantwoord. In de zitting van 2 october 1843 (2) verklaarde hij, dat in dit jaar niet minder dan *tweehonderd zes en vijftig* vrije acten zijn verleend. In een enkel jaar heeft men dus van eene enkele wet TWEE HONDERD ZES EN VIJFTIG dispensatiën verleend, en dat *gedurende den tijd, waarin de Kamers vergaderd waren;* want men weet hoe eerst tien dagen later de Kamer gesloten werd. Ons dunkt: de bewijzen, welke wij voor ons hebben, zijn onwedersprekelijk. Zij berusten op stukken, van het bestuur uitgegaan, en welke dit dus niet wraken kan.

De waarheid van het door ons gestelde boven alle bedenking zijnde, kunnen wij met enkele woorden, wat het regt, volstaan: »art. 67 der grondwet is tot dus verre als niet geschreven." Wij drukten daarmede een oordeel uit, zoo wel gegrond op het nimmer voorstellen eener dispensatie aan de Kamers door het bestuur, als op de hierboven opgegevene dispensatiën gedurende de zitting. Hierin ligt, volgens de wet, niets strafbaars. Artikel 4 der wet van 16 mei 1829 (*Staatsblad* n°. 84) geeft ons uitdrukkelijk »het regt om over de han»delingen der openbare magten onze gedachten te »uiten en die te beoordeelen." Dat hiermede gepaard gaat het regt, om die handelingen mede te deelen, spreekt van zelf, dewijl die beoordeeling anders naar een raadsel zou beginnen te gelijken.

Ook artikel 1 der wet van 1 juni 1830 (*Staatsblad* n°. 15) heeft men tegen ons ingeroepen. Wat zegt dit artikel? »al wie *boosaardiglijk* en openbaar, »op welke wijze ook, of door welk middel, de »waardigheid of het gezag van den koning, of de »regten van het koninklijk stamhuis zal hebben »aangerand, of den persoon des konings op gelijke »wijs zal hebben gesmaad, gehoond of gelasterd, »zal worden gestraft met eene gevangenis van twee »tot vijf jaren." Wij zouden aan het gezond verstand van den regter en van iederen onpartijdige te kort doen, wanneer wij hier in eene lange verdediging kwamen. In ons gansche artikel was er geene spraak van de waardigheid of het gezag des konings; noch de regten van het koninklijk stamhuis noch de persoon des konings waren in de zaak gemocid. De beweerde onwettigheid eener daad van regering kan nimmer op den onschendbaren koning terugwerken; door haar aan te tasten, zijn het alleen de verantwoordelijke ministers, welke men treft. Maar waartoe meer? Men is zelf met de zaak verlegen geweest en heeft er de zonderlinge wending aan gegeven van te zeggen, dat wij door onze bewuste woorden boosaardiglijk hebben gelasterd den koning, of *in elk geval* den koning en hoogst-

(1) Zie *Arnhemsche Courant* van 12 april 1842, waarin wij reeds tegen dat besluit opkwamen.

(2) *Staats-Courant van* 24 *october* 1843.

deszelfs ministers. Zeer betamelijk schijnt die uitdrukking niet; want het schijnt, dat men aan de lastering van den koning, wanneer hij in gezelschap zijner ministers gelasterd is, meer gewigt hecht, dan wanneer men zich tegen den persoon des konings alleen vergeten heeft.

Doch in geen geval ware hier regtskundig eene veroordeeling mogelijk. Laster tegen den koning aan te nemen, ware eene ongerijmdheid. En de ministers? Daartoe zou een hunner of eenige andere openbare autoriteit *bepaald* hebben moeten aangewezen worden. Want artikel 2 der wet van 16 mei 1829 (*Staatsblad* n°. 34) staat de vervolging wel toe, ook wanneer *de persoon niet genoemd zij;* maar naar art. 367 en volgende van het Wetboek van Strafregt verwijzende, blijft het altijd noodig, dat ten minste de *bepaalde* autoriteit aangewezen zij, welke men gelasterd zou hebben. Laster, zonder *bepaalde* persoon of autoriteit, op wien die laster kleven zou, is ondenkbaar.

Doch waartoe ons in eene ongetwijfeld noodelooze regtskundige beschouwing ingelaten? Ook buitendien is eene veroordeeling onmogelijk. Wij hebben vertrouwen op den regter. Hoe zou deze immer voor boosaardigen laster kunnen verklaren, wat niets is dan de vermelding van stellige, openbare, door het bestuur erkende feiten? Hoe zal deze ons wegens een oordeel, dat wij velden, vonnissen, waartegen niets ingebragt kan worden, hetwelk de Kamer in veel sterker bewoordingen uitdrukte, en welke beoordeeling van openbare handelingen de wet zelve verboden heeft te straffen.

Juist de zegepraal en de ontwikkeling der wet is het doel van al ons streven. Daarvoor getroosten wij ons menige miskenning. En zouden dan wij, welke gedurig op de wet verwijzen, deze overtreden? Neen, wij willen verbetering, maar niet dan op de wettige wijs. En zouden wij dan die wet straffeloos overtreden? ons niet bedenken voor dat wij onze gedachten te nederschreven? Sedert lang is de *Arnhemsche Courant* verpligt geweest oppositie te voeren tegen het bestuur; maar zij deed dit met de wapenen des verstands, niet met die van den hartstogt: en zouden wij dan eensklaps ons vergeten hebben, om boosaardiglijk te lasteren? De bewijzen, de geschiedenis der toepassing van artikel 67 zijn geheel in ons voordeel. Eene veroordeeling hier ware het doodvonnis over alle vrijmoedig, doch op duidelijke gronden steunend oordeel.

Buitenlandsche berigten.

RUSLAND.

Van den Donau, *4 nov.* Volgens eenen brief uit Odessa, van 25 october, heerscht in de zuidelijke havens van het Russische rijk eene groote bedrijvigheid. Er zijn bevelen gegeven tot het bemannen en uitrusten der vloot, en tot het gereedmaken van transportschepen. Tevens bevestigt zich de tijding van de vermeerdering des legers te lande in Besarabië. Rusland schijnt derhalve, uit hoofde der Grieksche aangelegenheden, nieuwe verwikkelingen in het Oosten te vreezen. De keizer moet niet alleen weigeren de Grieksche omwenteling te erkennen, maar ook nadrukkelijk op de herstelling van den vorigen staat van zaken aandringen. Daaruit zal waarschijnlijk eene isolering van Rusland ontstaan, waarvan de gevolgen zich nu nog niet laten berekenen. De nog altijd slechts ten halve geregelde gesteldheid der Donau-provinciën, en de dreigende toestand, waarin zich verscheidene Turksche provinciën, ten gevolge der gisting onder de christelijke bevolking, bevinden, schijnen eveneens de opmerkzaamheid van het St. Petersburger kabinet zeer bezig te houden.

POLEN.

Van de Poolsche grenzen, *5 nov.* Sedert eenige dagen verneemt men hier geruchten van de bijeentrekking van een Russisch observatie-leger op de Turksche grenzen, ten behoeve eener gewapende interventie, in geval de opstand zich, zoo als te vreezen is, van Griekenland ook over de bijzondere provinciën van het Turksche rijk mogt uitbreiden. Wel is waar hebben hier en daar woelingen plaats gevonden, maar deze zijn nog slechts als op zich zelf staande verschijnselen aan te merken, tot welker onderdrukking de krachten der Porte zelve genoegzaam voldoende zijn. (*D. A. Z.*)

ITALIE.

Van de Italiaansche grenzen, *4 nov.* Nog altijd kan de rust en orde in de verschillende staten van Italië, als Romagna, Sardinië, Napels en Sicilië, geenszins als hersteld beschouwd worden; veeleer zetten de opstandelingen hunne pogingen tegen de regeringen meer en meer tot een guerilla-oorlog te organiseren, waartoe hun, blijkens alle berigten, aanzienlijke geldmiddelen ten dienste staan. In den laatsten tijd heeft men de zekerheid verkregen, dat de eilanden Malta en Corsica de hoofdbronnen hunner toevoeren zijn, en dat derhalve de hoofdoorzaak dezer beklagenswaardige woelingen buitenslands te zoeken is. Die buitenlandsche ondersteuning bepaalt zich alleen tot geldzendingen, maar men heeft onbetwistbare bewijzen, dat ook wapenen en zendelingen, om de opstandelingen op iedere wijze aan te moedigen, langs denzelfden weg aankomen. De voorstellingen der diplomatie van de Italiaansche hoven zullen, naar men hoopt, voldoende zijn, om hieraan een einde te maken.

PRUISSEN.

Berlijn, *6 nov.* In een der laatste nommers van de *Freihafen*, uitgegeven door dr. *Theodor Mundt*, deelt de bekende schrijfster *Fanny Tarnow* een roerend tafereel mede van het lot van vorst en vorstin *Trubetzkoi*, welke vorst in de bekende zamenzwering gewikkeld was, die na den dood van keizer *Alexander* uitbarstte. Tot vijftien jaren in de loodbergwerken van het Walisch gebergte veroordeeld, werd de vorst in het jaar 1826 door zijne voortreffelijke gade, eene vrouw uit eene der oudste vorstelijke familiën van Rusland, vrijwillig in zijne ballingschap vergezeld. In dat vreesselijk verblijf baarde zij hem vijf kinderen. »Kinderen van eenen veroordeelde, die in Siberië eveneens als veroordeelden beschouwd worden, geenen familie-naam mogen voeren, slechts door nommers onderscheiden worden en volstrekt geen onderwijs mogen ontvangen!" De straftijd in de bergwerken verloopen zijnde, zoo hoopten de vrienden der edele vorstin, dat hun lot en dat hunner kinderen verbeterd zou worden, maar eene ukase verwees den vorst *Trubetzkoi* naar een der afgelegendste oorden van Siberië, waar hij en zijne familie eene kolonie zouden stichten, eene kolonie op eenen grond, die alle hulpmiddelen en de nabijheid van menschen mist. Te vergeefs smeekte de vorstin om de gunst van hen ten minste in de nabijheid van Tobolsk of Orenburg te verplaatsen, waar zij eenen arts en apotheker voor hare zieke kinderen verkrijgen kon. Hare gebeden zijn tot dusver onverhoord gebleven en daarom heeft nu de Duitsche schrijfster langs eenen anderen weg getracht den genaderoep tot het oor van hem te doen doordringen, wiens wenk hier beslist. (*A. A. Z.*)

— Nopens den afloop van het onderzoek, omtrent het beruchte schot in Posen, hoort men nog niets officiëels. Intusschen kan men aannemen, dat er omstandigheden ondekt zijn, welke tot eene verdere navorsching aanleiding geven, daar niet alleen de directeur van politie *Duncker* zich van Warschau naar St. Petersburg begeven heeft, om de Russische ambtenaren, welke in den wagen gezeten hebben, persoonlijk te spreken, maar gisteren is ook nog de directeur van politie van Posen naar Polen gereisd, om zijne navorschingen in Kalisch en andere plaatsen met die van eerstgenoemden te vereenigen. Hieruit blijkt ten klaarste, hoe ernstig de Pruissische regering deze geheimzinnige aangelegenheid opneemt, en dat zij geen middel onbeproefd laat, om de ware toedragt der zaak aan den dag te brengen, ten einde het bevriende hof te bewijzen, dat men al het mogelijke doen wil.

Berlijn, *9 nov.* Men verneemt met groot leedwezen, dat *Meijerbeer* zeer bedenkelijk ziek te Parijs is aangekomen. Brieven uit Parijs geven openlijk de bezorgdheid te kennen, dat men den grooten kunstenaar wel nimmer weder te Berlijn zien zal. Het is te hopen, dat deze berigten overdreven zullen bevonden worden.

ENGELAND.

Londen, *11 nov.* In den geheimen raad, welke gisteren namiddag door H. M. koningin *Victoria* en het meerendeel des kabinets op het Windsor-kasteel gehouden is, is nogmaals de bijeenkomst van het parlement, vroeger tot den 14den dezer loopende maand geprorogeerd, verder tot den 19den december aanstaande verschoven.

— Woensdag morgen heeft de heer *Dedel*, Nederlandsch vertegenwoordiger bij ons hof, zich voor eene maand uit deze hoofdstad naar het vaste lan[d] ... geven.

— Den 4den september zijn de beide schepen [Ere]*bus* en *Terror*, welke op hooger last, onder de [be]velen van kapitein *James Ross* en van kap[itein] *Crozier*, eenen ontdekkingstogt naar de zuidpool[stre]ken hebben gedaan, te Falkstone binnengel[oopen]. Reeds zijn er belangrijke en uitvoerige mededeelin[gen] nopens deze reizen bekend gemaakt, welke ... door het authentiek verslag bevestigd worden) ... geven, om dezen kruistogt niet slechts den langdu[rig]sten, maar ook den gelukkigsten en den vruchtr[ijk]sten van alle sedert *Cook* naar het zuidelijk halfr[ond] uitgezonden expeditiën te noemen. Wij geven ... een uittreksel uit die berigten.

Den 29sten september 1839 verlieten de *Erebu[s]* ... *Terror* Engeland. Na onderscheidene waarnemin[gen] bij Madera, Praya en Trinidad, bereikte zij ... 31sten januari 1840 St. Helena. Hier werd een [mag]netisch observatorium opgerigt. Men vertrok van ... den 8sten februari, en kwam bij de Kaap de [Goede] Hoop den 17den maart aan. Men deed hier onde[rzoek] naar de temperatuur en de specifieke zwaarte de[r] ... tot op 600 vademen diepte. Van hier koos men ... 3den april zee, en kwam den 12den mei in de ... geulensbaai. Den 29sten, den dag tot gelijktijdige [waar]nemingen op verschillende plaatsen bepaald, ... gedurende 24 uren van de proeven met magne[tische] ... trische werktuigen, om de 2½ minuut, aanteek[ening] gehouden. Gelukkig had er juist een zoogena[amde] magnetische storm plaats, welke ook op onde[rschei]dene plaatsen is opgemerkt, en daar deze hier ... als elders (in Canada b. v.) op de werktuigen ... deed gevoelen, verkreeg men een stellig bewijs ... de ontzettende uitgebreidheid der magnetische ... kingen, die de as der aarde met eene snelheid ... loopen, welke aan die des lichts en der electri[citeit] gelijk staat. Na een langdurig oponthoud in de ... ren van van Diemensland, wendde de expeditie zich ... de Aucklands-eilanden, waar in November 1840 ... reeks magnetische waarnemingen voltooid werd.

Van hier begon eerst de eigenlijke togt naar ... zuidpool. Kapitein *Ross* had het plan gevormd, ... tusschen den koers van den Russischen ontde[kker] *Bellinghausen* en dien van *Cook* het midden te ... den en dan zuid-westwaarts op de poolstreken aa[n te] sturen. Den 12den december verliet hij de Auck[lands]eilanden, en op nieuwjaarsdag 1841 stevende de [ex]peditie, tusschen hooge ijsbergen door, den zuid[pool]cirkel binnen. Onophoudelijke sneeuwbuijen, ... nevels en windstilten maakten de vaart door he[t ijs] uiterst bezwaarlijk; eerst den 9den januari bere[ikten] de schepen weder een open vaarwater en steve[nden] toen onbelemmerd op de magnetische pool aan. ... 11den januari werd op 70 graden zuider-breed[te en] 172 graden ooster-lengte, regt voor hen, tusschen [de] plaats waar zij zich bevonden en die van de pool, ... ontdekt, het zuidelijkste, hetwelk tot heden gezien ... Het verhief zich tot eene hoogte van 9000 tot 1... voet, schitterende van onafzienbare sneeuwvelden ... glinsterende gletsers. Het was echter onmogelijk ... vasten wal te bereiken; de kusten waren ontoe[gank]lijk en door eenen muur van ijsbergen ontsloten ... koers werd daarop zuid-oost-waarts genomen ... men ontdekte onderscheidene kleine eilanden. Op ... van deze gingen de beide gezagvoerders aan land ... namen het voor koningin *Victoria* in bezit. Het ... op 71 graden, 56 minuten ooster-lengte en ... geheel uit vulkanische rotsen. Kapitein *Ross* be... nu, zoo ver hij konde, zuidwaarts voort te drin[gen] om, zoo mogelijk, de magnetische pool te pass[eren,] die, volgens onderscheidene gecombineerde w... mingen, omstreeks 76 graden zuider-breedte ... liggen en van daar westwaarts koers te zetten.

Den 22sten januari bereikte kapitein *Ross* den ... graad, de hoogste zuidelijke breedte, tot welke ... mand tot nog toe was doorgedrongen. Hier on... men de gewone belemmeringen, zuidelijke sto[rmen,] nevels, sneeuw-jagten, enz. Men ging echter ... de kusten van het ontdekte land te onderzo[eken,] landde den 27sten januari op een vulkanisch ... en ontdekte daags daarop eenen meer dan 11,0... hoogen vuurspuwenden berg, aan wolken den ... *Erebus* werd gegeven. Den 19den februari, ... bevonden de reizigers zich op 76 graden zuider-b[reedte] en 164 graden ooster-lengte. Daar alle poging[en] hier aan land te komen vruchteloos bleven ... goede saizoen nagenoeg verstreken was, besloot ... van hier de terugreis aan te nemen. Het ... nieuw ontdekte land, dat zich van 70 tot 79 ...

uitstrekt, werd Victorialand genoemd. Den 4den januari passeerde men weder den poolcirkel op de hoogte, waar vroeger de luitenant *Wilkens* een zuidelijk vastland meende te hebben ontdekt; alle nasporingen hiernaar bleven echter vruchteloos, en men kwam tot de overtuiging, dat dit land in het geheel niet bestaat, en dat *Wilkens* waarschijnlijk door nevelbanken bedrogen is geworden. Westelijk voortstevenende, bereikte men het punt, waar, volgens onderstelling van professor *Gauss*, de magnetische pool zoude zijn, welke evenwel onjuist bleek te wezen. Den 4den april zette med koers naar van Diemensland, van daar naar Sidney en de Eilandenbaai, tot het voortzetten der magnetische en meteorologische waarnemingen.

Den 23sten november 1841 werd een nieuwe ontdekkingstogt ondernomen, doch eerst den 1sten januari 1842 gelukte het weder den poolcirkel te passeren. Daarop had men gedurende langen tijd met ijsbergen en aanhoudende stormen te kampen, zoodat de schepen meermalen in het grootste gevaar verkeerden; eindelijk den 2den februari kwam men weder in het open water, niet meer dan 10 dagen voor den datum, waarop men in het vorige jaar tot den terugkeer besloot. Nu evenwel waagden de reizigers het, nog verder voort te dringen. Den 22sten februari bereikten zij de plek, waar de vroegere onderzoekingen waren afgebroken. Met hevigen wind slaagden zij er in, nog 130 mijlen verder voort te stevenen, doch toen was alle inspanning vergeefs. Zij besloten dus tot de terugreis en zetteden regtsreeks koers op Kaap Hoorn. Na eene allermoeijelijkste, dikwijls gevaarlijke vaart, bereikte men Rio Janeiro, kalfaatte de schepen en bragt alles voor eenen derden togt in gereedheid. Deze werd den 17den december ondernomen, gaf tot vele nieuwe, minder bepaald aangewezen ontdekkingen aanleiding, maar was door stormen en ijsschotsen bezwaarlijker, dan een der vorige, zoodat men den 4den februari 1843 pas den 56sten graad zuider-breedte bereikt had. Den 22sten dito erlangde *Ross*, ten gevolge van verschillende en aanhoudende waarnemingen, de bijna onbetwistbare zekerheid, dat men tot nog toe verkeerdelijk (even als in het Noorden) het bestaan in het zuidelijk halfrond van twee magnetische polen had aangenomen, en bovendien de bevestiging van zijne vroegere resultaten omtrent de ligging van deze enkele pool. Den 25sten maart zagen de reizigers den laatsten ijsberg, en den 4den april bereikten zij de Kaap de Goede Hoop. Nu werd nog eens de reeks der magnetische observatiën op St. Helena, Ascension en te Rio-Janeiro herhaald en van hier eindelijk de steven huiswaarts gewend.

Met bijzondere eer en lof werd kapitein *Ross* te Londen ontvangen. De eerste lord der admiraliteit, *Carl Haddington*, betuigde den koenen reiziger, namens en in tegenwoordigheid van het geheele collegie, op eene plegtige wijze, dank voor de uitstekende diensten, die hij met de zijnen aan het vaderland en de wetenschap had beweren. En zekerlijk, de aardrijkskunde, de natuurkunde, maar vooral het onderzoek naar het nog zoo geheimzinnige aard-magnetismus, zijn aan deze togten ontdekkingen verschuldigd, die dezelve door alle tijden heen eene uitstekende plaats zullen doen toekennen onder de stoutmoedige ondernemingen, waartoe gloeijende zucht naar kennis en onverzettelijke moed den mensch kunnen aansporen.

Londen, 13 *nov*. De procureur-generaal van Ierland heeft eenige nieuwe punten van beschuldiging tegen *D. O' Connell c. s.* aan den groot jury toegezonden. Men schijnt echter het voornemen, om verder gevolg aan de zaak te geven, althans voor het oogenblik te hebben laten varen.

— H. H. K. K. H. H. de hertog en hertogin *van Nemours* zijn zaturdag nadenmiddag, ten half twee ure, te Woolwich gearriveerd en naar Windsor-Castle voortgereisd, om een bezoek bij de koningin af te leggen.

FRANKRIJK.

Parijs, 13 *nov*. Onderscheiden bezoeken, door den heer *Thiers* bij den graaf *Molé* afgelegd, geven aanleiding tot het gerucht, dat die beide staatsmannen voornemens zijn, het ministerie, gedurende de ophanden zijnde zitting, hevig te dwarsboomen.

— Volgens het *Journal de Toulouse*, hebben de insurgenten op den 3den dezer, na eenige bommen op de belegeraars geworpen te hebben, eenen uitval beproefd; zij zijn met verlies teruggeslagen. De gewapende galei-roeijers hebben geweigerd deel aan dezen aanslag te nemen. Men zegt, dat de generaal *Sans*, een einde aan de zaak willende maken, loopgraven tegen de stad gaat openen.

Parijs, 14 *nov*. H. M. *Isabella II*. heeft de oefening der koninklijke waardigheid aanvaard. Zie hier het berigt, door den telegraaf bij onze regering aangebragt en door haar publiek gemaakt:

»*Bayonne*, 13 *nov*. Koningin *Isabella II* heeft den 10den, in tegenwoordigheid van beide de Kamers, die in de vergaderzaal van den senaat bijeengekomen waren, haren eed afgelegd. — H. M. is overal met de levendigste geestdrift begroet."

Generaal *Narvaez* had in de zitting van den 8sten, toen tot de mondig-verklaring der koningin besloten is, eene rede gehouden, die, verbonden aan den op hem gedanen aanslag, veel indruk gemaakt heeft en hem zelfs groote gunst bij het volk verworven schijnt te hebben. Den vorigen dag was hij — evenwel door ettelijke ruiters geëskorteerd — in hetzelfde rijtuig uitgereden, waarop de schoten gelost zijn. Het is, zegt een Madridsche brief, als met kogels doornageld en draagt de blijken dat er van zeer nabij op geschoten is. Men beschouwt het bijna als een wonder, dat de generaal ongekwetst is gebleven. Algemeen denkt men, dat, zoo het den moordenaren gelukt ware hem te dooden, er oogenblikkelijk eene bloedige omwenteling zou zijn uitgebarsten. Verscheidene afgevaardigden hadden naamlooze brieven ontvangen, in welke men hen waarschuwde, op hunne hoede te zijn; een hunner, hoezeer tot de heethoofden behoorende, werd zelfs bedreigd, dat men hem het hoofd zonde afslaan. Men noopte hen, hun afscheid te nemen, en blijkbaar wilde men daardoor het congres onvoltallig maken en aldus het stemmen van de mondig-verklaring der koningin verhinderen. Werkelijk hadden den 6den reeds 12 leden hunne demissie ingeleverd, en al de invloed van den heer *Cortina* en van andere voorname leden der partij van den voorstrijger is noodig geweest, om hen van hun besluit af te brengen. Terstond na den aanval, snelde generaal *Narvaez*, de twee gekwetsten aan de zorg van vertrouwde lieden aanbevolen hebbende, naar de kazernen, wijl hij vreesde, dat de aanleggers van het moordkomplot ook een opstand hadden voorbereid. Hierin bedroog hij zich niet, want in de voorsteden is gewapend volk opgemerkt, dat slechts naar een seinschoot scheen te wachten. *Narvaez* vond de troepen onder de wapenen, want reeds hadden zij berigt van den aanslag bekomen en brandden van verlangen, om de moordenaars te straffen. Van de kazernen begaf de generaal zich (gelijk gezegd is) naar den schouwburg, waar hij de koningin en de ministers vond. Aan deze laatsten verhaalde hij het voorgevallene, maar de koningin werd in onwetendheid daarvan gehouden, tot dat zij op haar paleis teruggekeerd was.

BELGIË.

Brussel, 14 *nov*. Heden is de gewone zitting der wetgevende Kamers met het gebruikelijke ceremoniëel door den koning in persoon geopend. Z. M. heeft bij die gelegenheid de volgende aanspraak gehouden:

»Mijne heeren! Ik ontvang bij voortduring van de vreemde mogendheden blijken van vertrouwen en vriendschap.

»De koningin van Groot-Britanje heeft onlangs aan België een blijk van levendige sympathie gegeven door het bezoeken van eenige onzer provinciën.

»Gelukkig in het uitoefenen der voorvaderlijke gastvrijheid, hebben onze bevolkingen een zoo hartelijk onthaal voorbereid, dat mijne nicht daaruit den goeden geest, die hen bezielt, heeft kunnen ontwaren.

»De kwestiën van grondgebied, financiën en riviervaart, welker beslechting door het traktaat van 5 nov. voorbereid was, zijn tot in derzelver minste bijzonderheden geregeld geworden door overeenkomsten, die de vrucht zijn van den ijver en de bekwaamheid der door de beide regeringen ingestelde commissiën.

»Onze betrekkingen van staatkunde en goede nabuurschap met het koningrijk der Nederlanden en het groot-hertogdom Luxemburg zijn alzoo op hechte grondslagen gevestigd.

»Ten gevolge dezer schikkingen heeft België het bezit herkregen van waarden, die veroorloofd hebben de domeinen van den staat te doen aangroeijen, de vlottende schuld te verminderen en de lasten, welke nog op eenige waterwegen bleven rusten, af te doen.

»Om de laatste sporen uit te wisschen van eenen staat van vijandelijkheid, die reeds ver verwijderd is, en om landen, die nog steeds overstroomd liggen, aan den landbouw terug te geven, zal een nieuw beroep op uwe gevoelens van billijkheid en welwillendheid gedaan worden.

» Eene groote daadzaak is thans volbragt; de spoorweg-linien, in 1834 en 1837 gedecreteerd, zijn in derzelver gansche uitgestrektheid thans voor het publiek opengesteld.

» België had, bij het voortzetten van eenen zoo aanzienlijken arbeid, den invloed begrepen, dien dit werk bestemd was op onze handelsbetrekkingen en op onze binnenlansche welvaart uit te oefenen. Wij zijn reeds in het bezit van eenige der uitkomsten; de toekomst belooft ons de overige.

»Mijne regering zal voortaan hare aandacht vestigen op de grondslagen, die tot het stelsel van exploitatie zullen moeten gelegd worden, onder het dubbel oogpunt van het belang der nijverheid, en van de financiële behoeften.

»Het blijft Uld. over, te statuëren op de conclusie der sedert drie jaren gevormde commissie van onderzoek. Dit is eene der meest gewigtige aangelegenheden, met welke Gijl. u in deze zitting zult hebben onledig te houden. Zij verkrijgt eenen nieuwen aandrang tot voortzeting, ten gevolge der beslissingen, welke, door Ul. zijn genomen met opzigt tot internationale verhandelingen, die aan Ul. goedkeuring waren onderworpen.

»Daarmede verbindt zich ook eene kwestie van hoog belang, op welk ik reeds jongstleden jaar Uld. oplettendheid heb ingeroepen. In een nijver en handeldrijvend land als het onze, en waar de jongelingschap voor verre weg het meerderdeel verlicht en schrander is, is het behoefte den ondernemingsgeest aan te moedigen door het tot stand brengen van regelmatige betrekkingen met verre afgelegene gewesten. Eene met dit doel ingestelde commissie, naar het voorbeeld van die, welke, eene eeuw geleden, zich had gevormd, zoude aan het vaderland de grootste dienst bewijzen.

» België, zoo vermaard door deszelfs vooruitgang in den landbouw, heeft echter nog onbebouwde gronden; mijne regering zal bij Uld. de magtiging aanvragen, ten einde eene zoodanige uitkomst aan te brengen, die voor onze bevolkingen nieuwe bestaanbronnen zoude openen.

»Het kanalenstelsel nadert deszelfs volmaking. Het bestuur wijdt zich met volhardenden ijver aan de nasporingen en werkzaamheden, welke door de zorg voor onze waterwegen worden geboden.

»De volvoering der wet op het lager onderwijs wordt voorgezet. Het is mijn wensch, dat Gijl., ondanks de menigvuldige werkzaamheden der zitting, u zult kunnen onledig houden met de volmaking der inrigting van het openbaar onderwijs.

»Gijl. zult wetsontwerpen te onderzoeken hebben betreffende de pensioenen der burgerlijke beambten en der bedienaren der eerediensten, alsmede betreffende de algemeene comptabiliteit der ontvangsten en uitgaven.

»Eene wet is Ul. voorgelegd, strekkende om den leden der regterlijke magt eenen stand te verzekeren, meer overeenstemmende met het gewigtige hunner roeping. Ik verlang, dat die wet in den loop dezer zitting worde behandeld, alsmede de wet, strekkende om de omschrijving der vredegeregten regelmatig vast te stellen.

»Het leger heeft niet opgehouden, door deszelfs geest van orde, krijgstucht en vorderingen in geoefendheid, zich den lande welverdiend, en mijner bestendige zorgvuldigheid waardig te maken.

»Maatregelen zijn getroffen, en andere zullen nog getroffen worden, om in deszelfs gelederen eenen nuttigen en bestendigen naijver te onderhouden.

»Eene wet tot volmaking van deszelfs organisatie zal Uld. worden voorgelegd, ten einde deze op duurzame grondslagen worde bestendigd.

»Zonder de hoop op te geven tot eene meer omvattende hervorming der krijgswetten, is de noodwendigheid gebleken om in het stelsel der straffen eenige wijzigingen aan te brengen; maatregelen zullen Uld. worden voorgedragen, dienende om het getal der arrest-straffen en der vervallen-verklaringen van den militairen stand te verminderen.

»Ik verheug mij, Uld. aan te kondigen, dat het zal mogelijk zijn, behoudens behartiging van het belang der schatpligtigen, een volkomen evenwigt vast te stellen tusschen de behoeften der openbare dienst en de inkomsten der publieke schatkist. Deze zoo gewenschte uitkomst zullen wij verkrijgen door verminderingen van uitgaven en door eenige financiële beschikkingen, welke onverwijld aan Uld. zullen worden voorgesteld.

» Het is ons dus vergund, mijne heeren, de toekomst met vertrouwen te gemoet te zien. De geest van eendragtelijke zamenwerking, de liefde voor onze nationale instellingen zullen, zonder eenige andere drijfveren, u bezielen bij het volvoeren der taak, welke

aan Ul. en aan mij tot het heil des vaderlands, tot deszelfs stoffelijke en zedelijke ontwikkeling, is opgelegd. Op die wijze zult Gijl. U bij uwe medeburgers verdienstelijk gemaakt en nieuwe regten op de erkentelijkheid des lands verkregen hebben."

Ingezonden stukken.

Pensioenen.

Verschillende artikelen zijn bereids over het onderwerp *»Pensioenen"* in de *Arnhemsche Courant* opgenomen en aan het publiek kenbaar gemaakt, en daarbij de ondoelmatigheid betoogd en bewezen, om in den toestand, waarin 's lands financiën verkeeren, den staat, bij voortduring, met zulke enorme uitgaven te belasten, en zoo vele slagtoffers en onteyredenen te maken; onder anderen, voornamelijk, in die van woensdag 29 juni 1842, no. 126, en van donderdag den 13den october van dat jaar, no. 203; — doch een en ander schijnt voor de hooge regering zoo weinig van belang geacht te zijn, dat men gemeend heeft steeds daarmede te moeten voortgaan, om het *zoogenaamde* systema van bezuiniging tot stand te brengen; ja, denkbeeldig systema, maar zonder vast beginsel; want, om te bezuinigen, moet men immers beginnen, om geene bruikbare dienaars van den staat pensioen te verleenen, en anderen te begunstigen en te bevorderen, die mede ten laste van den staat verblijven? — Om evenwel deswege geen ruim veld van bespiegeling in te treden, en zulks aan het gezond verstand getoetst, en het oordeel van iederen beschouwer overlatende, zoo zullen wij ons slechts bepalen tot het besluit van den 16den mei 1842, no. 51, (alleen en bij uitsluiting van alle andere dagbladen, zelfs van de *Staats-Courant*, te vinden in no. 203 van de *Arnhemsche Courant* van dat jaar) waarbij aan 88 officieren pensioen is toegekend, ten bedrage van . . . *f* 71,190

en behalve de inmiddels kleine toegekende pensioenen, is, bij besluit van den 14 september jl., no. 48, andermaal aan 104 officieren pensioen verleend, ten bedrage van (1) » 52,786

waarvan wij bij deze eene lijst laten volgen (Zie de lijst hieronder.)

Vooreerst te zamen . . *f* 123,976

Dezer dagen zijn er zoo vele nadere besluiten tot pensionering van officieren genomen, dat het juiste bedrag nog niet kan worden vermeld (doch hetgeen eerlang ook alleen in de *Arnhemsche Courant* zal geschieden) omdat aan al deze laatste besluiten nog geene executie is gegeven; maar men mag gerust nog eene zeer grootere som bij de hiervoren uitgetrokkene voegen: — en wanneer men nu het bedrag der toegekende pensioenen brengt bij het bedrag van die uitverkorenen, aan welke dezer dagen eene bevordering mogt te beurt vallen, wat zal dan de bezuiniging zijn? Ja, denkbeeldig; waarom het te wenschen is, dat zulks door hen, die geene slagtoffers *kunnen* verlangen, en geene gunstelingen *willen* voorstaan, grondig worde onderzocht, en pogingen aangewend om aangedaan leed te herstellen, en den krijgshaftigen koning voor te lichten, dat de in deze aangewende middelen van quasi-bezuiniging niet doelmatig, en zelfs onstaatkundig zijn te achten.

Nader zal schrijver dezes meer, nopens het personeel der armee, betoogen, mededeelen en met overtuigende bewijzen staven, dat men niet alleen van het beginsel, volgens het bestaande reglement om pensioen te verleenen, is afgeweken, — maar dat ook het motto: *la critique est aisée, mais l'art est difficile*, niet op hem, schrijver, kan worden toegepast, omdat men *veel doeltreffender middelen had kunnen in het werk stellen*, om het personeel der armee te verminderen (daar zulks noodig scheen), dan om slagtoffers te maken, en (aangenomen de verdiensten van sommigen), in deze tijdsomstandigheden nog bevorderingen tot stand te brengen.

Haag, 12 november 1843. *Dixi.*

LIJST *der bij Zijner Majesteits besluit van den* 14den *september* 1843, no. 48, *gepensioneerde hoofd- en verdere officieren, als:*

G. A. Hajenius, kapt.-tit. op *f* 600; *M. Olinger*, kapt. op *f* 600; *R. P. van Aldewereld*, kapt. *f* 600; *J. W. Swinnen*, kapt. *f* 600; *A. C. E. Rochell*, kapt. *f* 400; *R. Campbell*, 1ste luit. *f* 330; *P. Wijnands*, 1ste luit. *f* 400; *J. J. van der Linden*, 1ste luit.-titul. *f* 400; *B. van den Bosch*, luit.-kol. *f* 945; *N. K. Matthes*, luit.-kol. *f* 1400; baron *M. C. van Aldewereld Houttuijn*, luit.-kol. *f* 1330; *G. G. van Kretschmar van Wijk*, luit.-kol. *f* 1400; *F. A. W. de Groote*, luit.-kol. *f* 1400; *J. Sappius*, *Greevestein*, maj. *f* 1200; *T. M. M. Hellewich*, maj. *f* 1200; *W. Bodegrave*, maj. *f* 1200; *J. H. Hojel*, maj. *f* 1200; *J. Kruit*, maj. *f* 1200; *B. J. van den Kerckhoff*, maj. *f* 1020; *J. C. Buchner*, maj. *f* 1200; *J. van Koetsveld*, kapt.-kwartierm. *f* 600; *J. J. F. van Oijen*, ritm. *f* 740; *G. Methorst*, ritm. *f* 640; *G. van Olden*, ritm. *f* 560; *F. Maij*, kapt. *f* 540; *J. P. Buschkens*, kapt.-kwartierm. *f* 620; jhr. *B. W. Everts*, onder-intend. 2de kl. *f* 520; *G. Jooss*, kapt. *f* 580; *J. C. Gaymans*, ritm. *f* 660; *F. H. M. Goethart*, ritm. *f* 540; *C. F. F. van Hylckama*, kapt. *f* 760; *J. Hofland*, kapt. *f* 740; *W. G. F. Voigt*, kapt. *f* 780, *A. van Riemsdijk*, ritm. *f* 640; *M. Koster*, ritm. *f* 700; *P. Janssen*, kapt. *f* 760; *A. W. van Dionant*, kapt. *f* 580; *S. M. Gaal*, kapt. *f* 600; *W. G. H. de Rivecourt*, kapt. *f* 800; *F. H. G. J. van der Wijk*, kapt. *f* 680; *D. J. A. A. van Lawick van Pabst*, kapt. *f* 660; *J. H. Houtkaper*, 1ste luit. *f* 400; *J. H. Knibbe*, 1ste luit. *f* 330; *S. van Tuijll*, 1ste luit. *f* 300; *W. C. van Masson*, 1ste luit. *f* 310; *J. I. Brenwald*, 1ste luit. *f* 400; *G. A. Herr*, 1ste luit. *f* 400; *G. W. Zeegers*, 1ste luit. *f* 400; *G. W. Aberson*, 1ste luit. *f* 400; *A. Meijer*, 1ste luit. *f* 400; *C. G. Klamberg*, 1ste luit. *f* 400; *J. P. Steenhuijzen*, 1ste luit. *f* 350; *F. H. Rant*, 1ste luit.-kwartierm. *f* 360; *G. O. F. B. Thoe Swartzenbergen Hohenlansberg*, 1ste luit. *f* 250; *G. B. Steenstra*, 1ste luit. *f* 340; *G. van Maaswaal*, 1ste luit. *f* 340; *G. H. G. Lehnkering*, 1ste luit. *f* 270; *H. Hooft Graafland*, 1ste luit. *f* 250; *F. F. Brandt*, 1ste luit. *f* 350; *A. Middelkoop*, 1ste luit. *f* 220; *P. G. Reinalda*, 1ste luit. *f* 400; *F. H. van Luit*, 1ste luit. *f* 350; *F. Bosche*, 1ste luit. *f* 300; *B. Seijller*, 1ste luit. *f* 400; *J. B. Kluijtmans*, 1ste luit. *f* 400, *N. Schutt*, 1ste luit. *f* 400; *W. J. van Hoogenhuijzen*, 1ste luit. *f* 240; *L. J. Engert*, 1ste luit. *f* 350; *H. Smit*, 1ste luit. *f* 400; *A. S. de Vree*, 1ste luit. *f* 320; *F. J. Koelen*, 1ste luit. *f* 400; *C. Studerus*, 1ste luit. *f* 270; *H. Huffel*, 1ste luit. *f* 400; *N. Boon*, 1ste luit. *f* 250; *M. Martens*, 1ste luit. *f* 400; *J. Bec*, 1ste luit.-kwartierm. *f* 400; *J. D. Molanus*, 1ste luit.-kwartierm. *f* 300; *C. F. Keer*, 1ste luit. *f* 270; *J. A. Ploem*, 1ste luit. 300; *J. L. N. du Bois*, 1ste luit. *f* 250; *G. C. de Meij*, 2de luit. *f* 300; *C. Mollöck*, 2de luit. *f* 350; *J. W. J. Voltelen*, 2de luit.-kwartierm. *f* 200; *B. van Rijswijk*, 2de luit.-kwartierm. *f* 350; *A. J. Queijsen*, 2de luit. *f* 175; *J. D. Meijer*, 2de luit. *f* 202; *L. A. Ampt*, 2de luit. *f* 193; *M. A. D. van Engels*, 2de luit. *f* 175; *J. Warhington*, 2de luit. *f* 300; *J. C. W. van Woerden*, 2de luit. *f* 175; *E. R. Smit*, 2de luit. *f* 245; *K. L. Esau*, 2de luit. *f* 202; *J. Clephas*, 2de luit. *f* 300; *C. van Heel*, 2de luit. *f* 300; *G. J. M. van Slingelandt*, 2de luit. *f* 200; *H. L. Mulder*, 2de luit.-kwartierm. *f* 263; *E. J. L. van Rheede van Oudshoorn*, 2de luit. *f* 200, *E. C. F. de Quay*, 2de luit. *f* 250; *H. W. Roebij*, 2de luit.-kwartierm. *f* 237; *A. van Veldhoven*, 2de luit-pikeur *f* 300; *K. van Bijleveld*, officier van gezondh. 1ste kl. *f* 800; *H. Peerlkamp*, apoth. 2de kl. *f* 400; *L. R. J. Schluter*, offic. van gez. 3de kl., *f* 300; *M. Emminck*, adj.-paarden-arts *f* 350; *J. C. Dillen*, fortificatie-opz. 1ste kl. *f* 404.

Wordende voorts bij deze aan den opgemelden staat voorkomende ritmeesters *I. J. F. van Oijen* en *G. Methorst* de rang van majoor verleend.

(1) Hoezeer dit besluit zelfs in de *Staats-Courant* en andere bladen in der tijd is opgenomen, heeft men echter nimmer het bedrag der toegekende pensioenen daarbij vermeld.

Advertentiën.

Getrouwd:

G. W. van der Wiel,
en
C. M. Hooijer.

Arnhem, den 15den November 1843.

Getrouwd:

J. Adelink,
en
L. Hooijer.

Arnhem, den 15den November 1843.

† † † *D. J. Pasteur* zal, op Maandag den 27sten November 1843, en volgende dagen, telkens des morgens ten 10 ure, aan het VENDU-HUIS, in de Oeverstraat, te *Arnhem*, Verkoopen:

Eene aanzienlijke partij grof en fijn PORCELEIN, KRISTAL, GLAS- en AARDEWERK, uitgemaakt hebbende het Magazijn en den Winkelvoorraad van den Faillieten Boedel van de Gebroeders *van Deventer*, te *Arnhem*, en bestaande in al wat tot een wél-voorzien Magazijn en Winkel van dien [...] behoort.

Alles Vrijdag en Zaturdag den 24sten en 25[...] November, van des morgens 10 tot des nam[...]dags 3 uur te zien.

NB. Op deze verkooping kunnen geene Goedere[...] bijgebragt worden.

† † † De Ondergeteekende acht het in zijn be[...]lang, aan Ouders of Voogden, die genege[...] mogten zijn hunne Kinderen of Pupillen [...] zijne zorgen toe te vertrouwen, bekend te make[...] dat er ook op zijn INSTITUUT, van nu af aan, rui[...]me gelegenheid zal bestaan tot het aanleeren van mo[...]derne TALEN, alsmede WISKUNST, enz.; ook to[...] OPLEIDING van LEERLINGEN voor het Stedelij[...] Gymnasium.

Arnhem, den 18den November 1843.

F. le Coultre.

§ § § Bij de Weduwe *H. van Halderen* [...] op de Beek, te *Arnhem*, is TE KOO[...] vette ZOETE-MELKSCHE KAAS, à [...] Centen de 5 Ons, en, met geheele KAZEN, à 1[...] Cent de 5 Ons; *Leidsche* DITO; versche *Harde[r]wijker* BOKKING en *Engelsche* BOKKING; *Spaan[...]sche* KASTANJES. Eersdaags zijn ook te bekom[en] versche EIJEREN, SPEK, ROOKVLEESCH, ME[...] WORST, enz.

RIJN- en IJSSEL[...] STOOMBOOT-MAATSCHAP[PIJ]

Dienst voor de maand November 1843.

Van *Kampen* naar *Amsterdam:* Maandag, Woen[s]dag en Vrijdag, des middags om 1 uur.

Van *Amsterdam* naar *Kampen:* Dingsdag, [...]derdag en Zaturdag, des morgens om 7 uur.

Van *Kampen* naar *Zutphen:* Zaturdag en Ding[s]dag, des middags circa 12 uur.

Van *Zutphen* naar *Emmerik* over *Arnhem:* Zo[n]d g en Woensdag, des morgens.

Van *Emmerik* naar *Keulen:* Maandag en Don[...]dag, des morgens omstreeks 7 ure.

Van *Keulen* naar *Emmerik* Woensdag en Zatu[r]dag, des morgens ten 10 ure.

Van *Emmerik* naar *Zutphen* over *Arnhem:* Do[n]derdag en Zondag, des morgens ten 7 ure.

Van *Zutphen* naar *Kampen* en *Amsterdam:* Vr[ij]dag en Maandag, des morgens ten 7½ ure.

Nadere informatiën bij Heeren Agenten.

§ § § Bij den Ondergeteekende bestaat er ge[le]genheid om zich te Abonneren tot het le[zen] der volgende

FRANSCHE TIJDSCHRIFTEN

1o. *Revue Universelle.*
2o. *Revue Britannique.*
3o. *Revue de Paris,*
4o. *Revue des deux Mondes.*
5o. *La Mode, Gazette des Salons.*
6o. *Le petit Courier des Dames.*
7o. *Journal des Demoiselles.*

De prospectus dezer

LEES-INRIGTING,

is gratis verkrijgbaar.

Arnhem, 15 November 1843.

G. van Eldik Thieme.

De Nederlandsche Spectator,

Verzameling van Staatkundige Vertoogen.

Op heden verkrijgbaar, à 20 Cents, bij *A. Zwe[...]saardt* en verder alom, het DERDE BLAD van de[ze] Verzameling, bevattende:

1°. De stelling van den *Spectator*, ten aanzien van [de] Ministers, en de Dagbladen.
2°. De noodzakelijkheid van Staatkundige Hervorming [in] Nederland. *Inleiding.*
3°. Het Crediet alleen kan den Staat behouden. Do[or] *Arm. Heemskerk. Tweede Stukje.*
4°. De fiscaliteit.
5°. Parlementaire Herinneringen.

ONVOORINGENOMEN OPMERKINGEN

BETREFFENDE

's LANDS FINANCIËN.

III.

FINANCIËN. — GRONDWET.

De derde Brief is heden à 30 Cents van de pers ge[no]men bij *M. Schooneveld & Zoon*, te *Amsterdam* en aan de bij vroegere Advertentie genoemde H. H. Boe[k]handelaren verzonden.

*** De **TWEEDE DRUK** van Mr. **H. [...]BARDA:**

HET HEIL VAN DEN STAAT DE HOOGSTE W[ET]. *Bijdrage tot eene verbeterde Staatshuishouding in Ne[der]land*, is, *vermeerderd met een NASCHRIFT*, uitgeg[even] bij *W. Eekhoff*, te *Leeuwarden*, en alom te beko[men] à 50 Cent.

Dit geschrift, dat belangrijke redmiddelen voor het [Va]derland voorstelt, is in veelvuldige dagbladen zeer gun[stig] beoordeeld en met hoogen lof aanbevolen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 17 Nov. 2 El 5 Palm 0 Duim; gew. 0 duim; gev. 2[...]

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdruk[ker].